

L. W. R. en O. WENCKEBACH IN HET STEDELIJK MUSEUM
TE AMSTERDAM.

De schilder L. W. R. Wenckebach moet een gelukkig man zijn. — Als mensch zal hij natuurlijk, zooals wij allen, zijn donkere en lichte dagen, zijn vreugd' en smart kennen, — maar als kunstenaar zit hij, — ik kan 't mij niet anders voorstellen en dit beeld kwam, na herhaalde beschouwing zijner hier geëxposeerde werken, telkens weer terug —, prettig-vertrouwd in zijn wel-doortimmerde en goed verwarmde serre, door de glazen waarvan hij zoo nu en dan een rustigen blik naar buiten werpt, waar dan de „natuur” hem een panorama toont met wisselende objecten, — nú eens een plas met helderen zon, dán een duin-tafereel met onweerswolken, — een groepje boomen of wat dan ook, — die echter állen, hoe verschillend ook, als achtergrond, op dezelfde wijze, dienen tot de verfraaiing en veraangenaming van genoemde serre.... Men kan deze rustige zelfverzekerdheid, de knapheid van dit technisch kunnen, benijden, — men kan voor de weldoortimmerdheid van de serre alle respect hebben, — men kan zelfs vermoeden dat de gelukkige bewoner loslopende honden en critici op zijn verzorgd erf als brutale, nietsnutte indringers beschouwt en toch.... geen woorden van groote bewondering vinden!

Ontroering brengt deze kunst den mensch-van-heden niet meer. Het is kunst waarvan de gezeten-burger-van-voor-vijftig-jaar, als hij een goeden smaak had, genóót. Ná Breitner, ná van Gogh, ná.... den wereldoorlog en na nog zooveel meer, geniéten we niet meer, met of zonder goeden smaak, van natuur of kunst; de „schoonheid” is ons niet meer een poëtische verteedering of een verheffend décorum, zij brengt geen „verlossing”, — maar wordt veeleer als.... doem ondergaan, waaronder men als kunstenaar gebukt gaat.... Ik wéét 't, er is een „schoonheid van alle tijden”, — maar tot de klasse van artisten die déze schoonheid schenken kan ik L. W. R. Wenckebach niet rekenen.

In het kader van zijn tijd en van zijn schoonheidsbesef echter —, een kader, waarbuiten men deze figuur niet kán zien —, heeft men hem ongetwijfeld in te deelen bij de aandachtige, onverdroten werkers, die een eerlijkheid en een kunde ten toonspreiden waaraan menig, meer modern georiënteerd collega zich spiegelen kan.

* * *

De jongere O. Wenckebach, die in een aangrenzende zaal houtsneden en beeldhouwwerk exposeert, geeft én als houtsnijder én als beeldhouwer blijk van een klassiek werkmanschap en een klassiek aesthetisch gevoel. Klassiek dan opgevat in den zin van.... dat er niets op aan te merken

valt en dat men voor zijn evenwichtige wit-en-zwart tafereelen uit de Bijbelsche geschiedenis, voor de gebeeldhouwde portretkoppen, voor zijn groote, direct in de steen gehouwen, naaktfiguren, voor zijn in hout gesneden kleinere plastieken staat als voor dingen, die „af”, voltooid zijn (de extra vòl-tooïing van de gepolychromeerde meisjeskopjes met kleur kon mij echter niet bekoren). — Men voelt onder deze voortreffelijkheid hier en daar iets van de driften, de worstelingen-om-karakter die den huidige tijd kenmerken —, maar die spoedig, ál te spoedig, werden onderdrukt, te gauw werden verwerkt met een aesthetischen ijver die, juist omdat zij misschien in een begin-periode te zeer geminacht werd, — later als.... afgod werd opgericht....

Zóo gezien, — en ik kan 't moeilijk anders zien (men bedenke: la critique est un monsieur!) — is het werk van O. Wenckebach ongetwijfeld het interessantst, — dat van den ouderen naamgenoot ongetwijfeld 't eerlijkst....

Ontroering brengen zij mij geen van tweeën.

v. d. T.

